

PROVINCIAL LIBRARY MANITOBA

ПРОЛЕТАРИ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

UKRAINIAN LABOR NEWS

Address: Cor. Fritchard Ave. and McGregor St. Winnipeg, Man., Canada.

Виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу. — Published three times a week: on Tuesday, Thursday and Saturday.

Address: Cor. Fritchard Ave. and McGregor St. Winnipeg, Man., Canada.

РІК VII Ч. 125 СУБОТА, 17 ЖОВТНЯ 1925. WINNIPEG, MAN. SATURDAY, OCTOBER 17th, 1925. No. 125. VOL. VII.

У Великій Британії арештовано вісьмох провідників британської Комуністичної Партії

МІЖ АРЕШТОВАНИМИ Є СЕКРЕТАР ПАРТІИ ІНКПІН, РЕДАКТОР І СПІВРЕДАКТОР "БОРКЕРС ВІКЛІ" КЕМПБЕЛ І ВІНТРИНГЕМ, СЕКРЕТАР ЛЬВОВО КРИЛА ТРЕЙД-ЮНІИ ПОЛІТ І СЕКРЕТАР Д.К.М. РОСТ. — ІХ ОБВИНУВАЧУЄТЬСЯ В ПІДБУРЮВАННІ ЖОВНІРІВ ДО БУНТУ.

ЛОНДОН, 15 жовтня. — Нагітка на комуністів у Великій Британії вже розпочалася. Скотленд Ярд (тайна поліція) зробила вчора наїзди на відділи Комуністичної Партії і на домешкання поодиноких членів партії та арештувала шістьох найвизначніших комуністів у Великій Британії. Іх задержано на поліційній стації без права вирушити на поруки, і проти них буде виставлене обвинувачення в підбурюванні жовнів до бунту. Арештованими є: Алберт Інкпін, секретар Комуністичної Партії Великої Британії; Джан Кемпбел, редактор комуністичної газети "Боркерс Віклі"; Т. В. Вінтрингем, помічник редактора; Гері Політ, секретар трейд-юніонного альянсу; В. Рост, секретар Комуністичної Ліги Молоді; та Е. В. Кент, партійний організатор. * В Гаєзго арештовано комуністичного провідника Томаса Бела, а в Пейслі арештовано Вільяма Галафера. Обох їх ви-

силається до Лондону. Наїзди спричинила комуністична пропаганда в армії флотії. В Алдершат, Портсмут і інших військових центрах знайдено сотки відозв, закликаючих жовнів алуцити-ся з комуністами. Розслідування Скотленд Ярдою комуністичної діяльності відбувалося під проводом сер Вільяма Джайнстон-Гікса, міністра внутрішніх справ, від кількох місяців. Гікс зі всіх членів консервативного кабінету найбільше виступає за здавлення комуністичного руху.

АРЕШТОВАНИХ ОСВОБДЖЕНО НА ПОРУКИ.

ЛОНДОН, 15 жовтня. — Шістьох комуністичних провідників, арештованих тут вчора за підбурювання до бунту, звільнено сьогодні на поруки. За кожного арештованого заложено по 100 доларів. Вони будуть покликані на суд 23 жовтня.

РЕДАКТОРА КЕМПБЕЛА АРЕШТОВАНО БУЛО МИНУЛОГО РОКУ.

Є це той самий Кемпбел, що посередньо причинив був до упадку "робітничого" уряду МекДоналда.

ЛОНДОН, 15-го жовтня. — Джеймс Р. Кемпбел, редактор комуністичної газети "Боркерс Віклі", який був вчора арештований, є той самий Кемпбел, що був посередньо відповідальний за упадок "робітничого" уряду МекДоналда в 1924 р. Його обвинувачувано в тому, що він в своїй газеті закликав жовнів до бунту, одначе респрава проти нього за-становлено на тій підставі, що

не було достаточних доказів на признання його винним. Потім предложено в парламенті внесок, щоб вибрати комісію, яка мала би розслідувати справу відтиснення державним прокуратором обвинувачення проти Кемпбела, але уряд відмовився прийняти цей внесок. Тоді парламент відкрито і пізніше розв'язано. Уряд МекДоналда зрештував 4 листопада.

ФРАНЦУЗИ ВТРАТИЛИ В СИРІЇ 6.042 В УБИТИХ І РАНЕНИХ.

Тут не є вчислені жертви, що полягли під час кампанії проти Друзів в місяцях серпні і вересні 1925 р.

ПАРИЖ, 15 жовтня. — Французькі втрати в Сирії від часу, як Франція обняла мандат над тою країною до 31 липня ц.р., виносять 6,042 в убитих і ранених.

командант еспанських військ в околиці Мелілі в Мароко, з'явивши назначений високим комісарем Марока на місце генерала Прімо де Рівери.

РІФИ ПРИГОТОВЛЯЮТЬСЯ ДО ОФЕНЗИВИ.

ПРЕМ'ЄР ПЕНЛЕВЕ зробив це оповіщення перед парламентською комісією. Він сказав, що не вчислені тут убитих і ранених, що полягли під час кампанії проти Друзів в місяцях серпні і вересні. Мандат над Сирією був наданий Франції найвищою радою аліантських держав в квітні 1920 р. і був потверджений Лігою Націй в липні 1922 р. МАДИД, Еспанія, 14-го жовтня. — Генерал Сан-Журжо,

Незасохочені відбиттям їх вчерашнього атак в околиці Аждіру, Ріфи пригтовляються до нової офензиви. Розвідники на аероплянах повідомили сьогодні, що Ріфи концентрують свої сили недалеко Абу-Рекда, около 20 миль від Аждіру.

АМЕРИКАНСЬКЕ ВІЙСЬКО УБИЛО РОБІТНИКА В ПАНАМА СІТІ.

БАЛБЕОА, Зона Панамського Канаду, 13 жовтня. — В Панама Сіті прийшло вчора ввечерю знову до великих демонстрацій, підчас котрих американське військо убило одного Панамця а двоох ранило. Місто є окуповане американськими жовнірами на просьбу президента Чарі. Президент робить заходи, щоб привести до порозуміння між власниками реальностей і тими, що винаймають мешкання. Панує однак увірення, що

страйкери не закінчать ніякої угоди, поки уряд не освободить всіх в'язнів, арештованих підчас теперішніх розрухів.

НОВИЙ СЕКРЕТАР ВІЙНИ В АМЕРИЦІ.

ВАШІНГТОН, 14 жовтня. — Двайт В. Дейвіс, заступник секретаря війни, з'явив вчора назначений головою военного департаменту на місце Джана В. Вікса, який зрештував внаслідок слабого здоров'я.

В КАНАДІ НОМІНОВАНО 16 РОБІТНИЧИХ КАНДИДАТІВ.

В цілій Канаді номіновано 16 робітничих кандидатів на посів до федерального парламенту. Ними є: В Новій Шкотії: Джим Мек-Лаклен, Сант Кейп Бретон. В Онтеріо: А. Е. Сміт, Порт-Артур; Джеймс Симпсон, Торонто. В Манітобі: Дж. С. Вудсворт, північно-центральный Вінніпег; А. А. Гіпс, північний Вінніпег; А. Генрі, полуднево-центральный

Вініпег; Джан Келі, полудневий Вініпег; Адам Майкл, Ст. Боніфес. В Альберті: Джордж Лейтам, Едмонтон; Джеймс Іст, Вест-Едмонтон; Вільям Ірвін, Келгари. Бритиш Колумбія: А. Сидвей, Ванкувер; Бордер, В. В. Лефо, центральный Ванкувер; А. Горі, полудневий Ванкувер; др. В. Дж. Корі, північний Ванкувер; Ровз Гендерсон, Нью-Вестмінстер.

КАРЛО РАДЕК КАЖЕ, ЩО РЕВОЛЮЦІЯ В КИТАЮ НЕМИНУЧА.

МОСКВА, 13 жовтня. — Карло Радек помістив у московських "Ізвестіях" статтю, в якій вказує, на неминучість революції в Китаю, котра вибухне тим скорше, чим менше закордонні держави будуть склонні до уступок. Революція в Китаю, на думку Радека, на всякий випадок неминуча. Запорукою тому є скоро поширюючийся національно-революційний рух, захоплюючий робітників, селян, інтелігенцію і дрібну буржуазію. Радек покладає велику надію на Кантонську провінцію

і військо "християнського" генерала Фенга, котрим судилося відіграти в майбутньому ролі збирачів і об'єднатеїв всіх революційних елементів в Китаю. Манчжурського генерала Чанг-Цю-Ліна Радек називає прислужником закордонних імперіалістів. МОСКВА, 9 жовтня. — Наступної весни розпочнеться будова нової залізничі між Сибіром а столицею Монголії, Ургую. Такий план прийнято після конференції з монгольською місією, що тепер перебуває в Москві.

ШВЕД В ОБОРОНІ УКРАЇНЦІВ ПІД ПОЛЬЩЕЮ.

ОТТАВА, 15 жовтня. — Українському і білоруському народам, які є меншостями в Польщі, відмовляється прав, що були їм обіцяні польською республікою, заявив тут вчора на конгресі міжпарламентарної юніи сенатор Карль Ліндгаген, голова шведської делегації. Свобода слова, свобода преси і свобода зібрання були обіцяні національним меншостям в Польщі, однак польський уряд не дав цих свобод. В українських провінціях, анектованих Польщею, нема навіть безпеки для людського життя, сказав Ліндгаген.

ТУРКИ ЗГІДНІ ВСТУПИТИ ДО ЛІГИ НАЦІЙ.

ЛОНДОН, 13-го жовтня. — Бритиський амбасадор Роналд Ліндсей мав розмову з членами турецької делегації на мозульській конференції, підчас котрої турецький міністер закордонних справ Тейфік Рушді заявив, що Туреччина є готова вступити до Ліги Націй, якщо справа Мозуля буде вдоволяючо поладжена.

ЯК ВИТАЛИ ПЛКВІТА, А ЯК ПОРСЕЛА?

Минулої неділі в Карнегі Гол, в Нью Йорку, відбувся публічний мітинг соціалістів, на якому промовляли між іншими Юджін Дебс і представник британських робітників А. А. Порсел. Головував Моріс Гітквіт. Коли він появився на платформі, проти нього роздалися оклики. Коли-ж появився Порсел, то робітники привітали його оплесками і співом "Інтернаціоналу".

ФРАНЦІЯ ХОЧЕ ПОКІНЧИТИ ЗІ СВОІМ ДОВГОМ.

ПАРИЖ, 5 жовтня. — Прем'єр Пенлеве заявив, що французький уряд є невдоволений з пропозиції американського міністра фінансів Мелона щодо тимчасового поладження справи военного дову і буде даді вести переговори з урядом Злучених Держав в справі остаточного поладження всього дову.

Відновляйте передплату на "Укр. Роб. Вісті"!

КОНФЕРЕНЦІЯ В ЛЬОКАРНО ПРИНЯЛА ГАРАНТІЙНИЙ ДОГОВІР.

На денний порядок конференції прийшла справа арбітраційних договорів між Німеччиною а Польщею і Чехословащиною. ЛЬОКАРНО, Швайцарія, 15 жовтня. — Відбуваючися тут конференція прийняла сьогодні текст надренського гарантійного пакту. Це наступила після того, як німецька делегація сповістила, що приймає пакт. Пакт буде підписаний Німеччиною, Францією і Бельгією, як головними сторонами, і Великою Британією та Італією, як ручителями. Новий пакт буде відомий як Льокарнський договір. Він буде підписаний правдоподібно в суботу. Після прийняття надренського гарантійного пакту конференція взяла на порядок денний справу арбітраційних до-

говорів між Німеччиною а Польщею і Чехословащиною. Підписання гарантійного договору не означає ще, що Німеччина вступає вже до Ліги Націй. Заки вона зможе вступити до Ліги, німецький парламент мусить дати на це свою згоду. (Останні депеші не згадують, чи Німеччина згодилася підписати гарантійний договір і вступити до Ліги Націй, згодилася також на 16. точку умови Ліги, чи її виключено від зобов'язань, які ця точка накладає. На підставі 16. точки Німеччина мусила би дозволити на перехід військ через її територію проти Рад. Союзу.)

ВАНДЕРВЕЛЬДЕ ПРО ВСТУПЛЕННЯ НІМЕЧЧИНИ ДО ЛІГИ НАЦІЙ.

Бельгійський прем'єр каже, що німецька республіка вступить до Ліги Націй без ніяких застережень. ЛЬОКАРНО, Швайцарія, 14 жовтня. — Гарантійний договір, яким Европа надіється охоронити себе від війни, з'явився укінчений і буде предложений завтра на пленарній сесії конференції. Бельгійський прем'єр Вандервельде заявив, що передкінцем тижня делегати підпишуть договір. Він сказав також, що Німеччина вступить до Ліги Націй без ніяких за-

стережень. Між Німеччиною і Польщею не прийшло ще до порозуміння відносно підписання арбітраційного договору. ЛОНДОН, 15 жовтня. — Депеша з Льокарно доносить, що німецький канцлер Лютер і міністер закордонних справ Штретсман одержали від кабінету в Берліні повноваження підписати пропонований гарантійний договір.

НІМЕЧЧИНА І РАДЯНСЬКИЙ СОЮЗ ПІДПИСАЛИ ДОГОВІР.

МОСКВА, 13 жовтня. — В народньому комісаріаті закордонних справ підписано тут вчора економічний договір між Німеччиною і Радянським Союзом. Договір обіймає багато справ між обома державами і є багато ширший в своїх цілях, як звичайна торговельна угода. Уважають, що цей договір промовив економічну блокаду

проти Радянського Союзу. Він визнає точки Рапальського договору, що був підписаний між Радянськими Республіками а Німеччиною в 1922 році. ВАРШАВА, 8 жовтня. — Тут підписано вчора торговельну угоду між Польщею а Радянським Союзом. В імені Союзу угоду підписав радянський посол до Польщі.

ГУДРИЧ ПРО РАДЯНСЬКИЙ СОЮЗ.

МОСКВА, 7 жовтня. — Бувший губернатор стейту Індіяна (в Злучених Державах), Гудрич, звидів московський до-нецький і надволянський ба-сейни і признає, що за останні чотири роки в Радянському Союзі зайшли великі зміни наліпше. Останній раз Гудрич був в С.Р.С.Р. в 1921 році, коли там панував голод. Він входив тоді в склад управи АРА.

Гудрич вказує на великий поступ в промисловості, а ще більший в сільському господарстві. Він каже, що по пороті до Злучених Держав предложать точний звіт про положення в Радянському Союзі. Разом з Гудричем Радянський Союз обіздив полк. Гатскел, бувший директор АРА.

ВІСТІ З ВІННІПЕГУ

ВЕСКИ РОБІТНИЧИХ АЛДЕРМЕНІВ ВІДКИНЕНО.

На засіданню комітету публичного безпеченства минулої середи робітничі алдермени знову звели боротьбу за привернення трамваїв з двома робітниками, однак їх заходи пішли на марне, так як буржуазні алдермени, які в комітеті є в більшості, поваляли вески робітничих представників. Перший внесок був поставлений алдерменом Блумбергом, який домагався, щоб місто заборонило трамваї з одним робітником, за винятком тих ліній,

на які дає свій дозвіл міська рада. Коли цей внесок упав, тоді алдермен Джеймс предложив другий внесок, в якому домагався, щоб справу трамваїв з одним робітником дати під голосування підчас надходячих міських виборів в листопаді.

Внесок Джеймса також провалився. За внеском голосували: Гіпс, Блумберг, Джеймс і Симпкін; проти внеску: Пулфорд, Шор, МекЛін, Бері і Дейвідсон. Трамваєві робітники переводять тепер голосування над

тим, чи вийти на страйк. Коли це пишемо, вислід голосування ще невідомий.

У ВІННІПЕГУ ЗАРЕГІСТРОВАЛОСЯ 69,703.

В чотирох виборчих округах Вінніпегу зареєстровано 69,703 управнених до голосування. На поодинокі округи це число розподіляється так: північний Вінніпег — 14,681; північно-центральный Вінніпег — 10,634; полуднево-центральный Вінніпег — 26,724; полудневий Вінніпег — 17,664.

"UKRAINIAN LABOR NEWS"
 Printed and published tri-weekly by the Workers and Farmers Publishing Association, Limited, a joint stock company, incorporated under the laws of Manitoba, at its head office and place of business, at the corner of Pritchard Avenue and McGregor Street in the City of Winnipeg, Manitoba.
 M. Popovich, Secretary.

Subscription per year \$4.00
 Telephone: J 1465.

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ"
 газета для робочого людю — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу.

Видав. Робітничо-Фармерське Видавниче Товариство, викорповане в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня містяться в Укр. Роб. Домі, на роз'їзді Пачара і Макгрегор, у Вінніпегу, Манітоба.
 М. Попович, секретар.

Передплата на рік \$4.00

Адреса:
UKRAINIAN LABOR NEWS
 Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

АРЕШТУВАННЯ КОМУНІСТІВ В АНГЛІЇ.

В буржуазній пресі появилася новинка про те, що в Англії зроблено напад на головну квартиру і відділ Комуністичної Партії, а також і на приватні помешкання її членів. Напад здійснила тайна поліція зі Скотленд-Ярду. Арештовано т.т. Алберта Інгліша, секретаря партії, Джона Кемпбелла, редактора партійного органу "Воркерс Віклі", Т. В. Винтрінгема, асистента редактора, Г. Полліта, секретаря трейд-юніонного лівого крила, В. Роста, секретаря Ліги Комуністичної Молоді і Е. В. Кента, партійного організатора. Всі арештованих задержано в поліційній в'язниці, без права освободження за кавцією аж до судового розслідування. Арештованих обвинувачують в заговорі підбурювання жителів та моряків до бунту. Під час нападів в Адершат і Портсматт поліція забрала, як кажуть депеші, "сотки памфлетів", що закликають до "алюмі" з Комуністичною Партією; а що в тих містах є великі військові і морські бази, то влада гадає, що ці памфлети були призначені для розповсюдження між військами і моряками.

Напад на головну квартиру і відділ Бритійської Комуністичної Партії, а також на приватні помешкання її членів, і арештування найважливіших партійних урядовців і редакторів, це наслідок кампанії, що П. Дровиди проти комуністів Сер Вільяма Джайнсон-Гікса, секретаря внутрішніх справ, найбільш заплітаний противник свободної комуністичної пропаганди та усіх членів консервативного кабінету міністрів. Джайнсон-Гікс був і є тої думки, що нема чого панькатися з якоюсь там демократією і доволити комуністам поширювати їхні ідеї. На його думку комуністам треба замкнути уста, бо їхня пропаганда загрожує капіталістичному ладу. Інші ж члени консервативного уряду не занадто уважали на промови Джайнсон-Гікса, бо слушно побоювалися, що цим тільки допоможуть зрівнати демократичну маньку з лиця капіталістичної диктатури і докажуть, що комуністи говорять правду. Перемогу поглядів Джайнсон-Гікса треба уважати за ознаку дійсного страху консервативної влади Великої Британії перед незвичайним аромом комуністичного руху і його впливу на англійську робітничу класу.

Рішучим моментом для вирішення напад на комуністів був безперечно трейд-юніонний конгрес в Скарборо. Доки капіталісти і їхня влада у Великій Британії були певні, що соціял-зрадники МекДоналд, Томас, Клайне і Ко. мають повну контроль над англійськими організаціями робітниками, доти вони не клопоталися багато радикальним, а зокрема комуністичним рухом. Вони знали, що загрози соціял-зрадників — їхній надійній обороні, котрі не допустять робітників до рішучого виступу проти капіталізму. Але трейд-юніонний конгрес в Скарборо виявив, що англійські організації робітників перестали вже вірити в бажання соціял-зрадників, повертають на ліво і йдуть на шлях революційної класової боротьби, який вказують комуністи. Правда, соціял-зрадники старалися на конвенції Партії Праці в Ліверпулі рятувати свій "престиж", але затямити значний ухвал в Скарборо їм не вдалося. От через що їм на допомогу поспішила влада своїми нападками на Комуністичну Партію і арештуванням її урядовців та редакторів.

Переслідування комуністів англійська влада остаточно адекватно демократичну маньку з лиця капіталістичної диктатури в країні "матері парламентів" і буржуазної демократії. Вона виявила тим лінійний раз, що буржуазна демократія забезпечує свободу слова, преси і ідей настільки, оскільки це не загрожує, або не впровадить до загрози пануванню капіталістичної класи і існуванню капіталізму. Тому власне, що пропаганда комуністичної теорії і ідей загрожує дійсним виступом працюючих мас в обороні своїх прав і за повалення капіталізму, свободу слова й преси для комуністів відбирається.

Комуністів оскаржують і будуть судити за те, що вони ширять пропаганду навіть серед жителів і моряків. Що це значить? Це значить, що жителів і моряків буржуазна демократія не визнає за свободних громадян, що мають право мати свої власні політичні переконання й погляди, читати, що вони хочуть, слухати, кого їм хочеться, думати про інтереси робітників, зміж яких вони походять, тільки уважає їх за організованих в армію слуг капіталістичної класи, які мають тільки те робити, читати, слухати і думати, що їм ця класа й її влада наведе. А пресній Англії авдити хвалиться й хвалиться, що "Бритійці ніколи не будуть рабами".

Звичайно, комуністи поступово англійської влади зовсім не дивуються. Від ної, як і від всякої іншої буржуазної влади вони нічого іншого не ждуть. Буржуазія скрізь однакова, тільки способом її боротьби проти визвольного руху робітничої класи в одні і той самий час різні, бо їх диктують умовини. Те, що зараз робить буржуазія в Італії, Болгарії, Румунії, Польщі, не досім відповідно застосовувати у Великій Британії. Але якщо потрібно буде і англійської буржуазії вжити проти своєї робітничої класи кроковий, то й вона зовсім певно від цього не відмовиться. Для того їй організує вона у Великій Британії, за одобрення одного самого комуніста Джайнсон-Гікса, свої сили, під певною назвою "організації для достарчування запасів", на випадок генерального страйку.

Що означає англійська влада переслідування комуністів? Зрозуміло, що це арештування урядовців і відділів робітничої Комуністичної Партії може потормозити працю партії, але принизити її ні в якому разі не вдасться. Не вдасться влади також знизити вплив комуністів на робітничий рух в Англії. Навпаки, переслідування комуністів цей вплив і довіря серед широких працюючих мас значно скріплять. Робітникам стане це ясніше, що комуністи — борці за їхні інтереси і за те їх переслідує капіталістична влада; що МекДоналд, Томас і Ко. зрадники робітничих інтересів і за те їх буржуазія хвалить. Консервативне правительтво Великої Британії не задушить комуністичного руху, як не задушить його при допомозі дикого терору уряди інших капіталістичних країн.

НА ШПАЛЬТАХ ГАЗЕТ.

Таки проривається. Якраз так, як і у нас.

"Дітройт Таймс" з 9. жовтня пише, що якраз голова великої текстильної організації в Америці дивується, що в Росії відроджується індустрія. Ця голова, каже, а вона є "практичним чоловіком" (Чи не Форд часом? — Г.), що ще один врожай в Росії такий, як цього року і її економічний стан буде найкращий в її історії.

Лідох американський уряд не любить російського уряду, так само, як російський не любить американського, якого він називає "диктаторським і капіталістичним", каже ця "практична голова" на шпальтах "Дітройт Таймса", однак індустрія в Росії таки відроджується. Ось послухайте, що ця голова дає говорити:

"Через прихід більшовизму, Росія правна історично цар при спільності з великими князів, тайно поліції, горілки і тещин, брутально ілюстратив і суверенних попіл.

Не робить різниці, як погана вона опініа про більшовизм, він не дивується, що вони правлять Росією більше, чим правив цар. Фактом є політично на боці їх (більшовиків) теорії, що протривається багатьом нашим найкращим фінансовим умом, люди, які правлять Росією є можливо найкращі люди, яких Росія недавно випродувала.

Ми мусимо пам'ятати, що ми ніколи не маємо про Росію так, як Англія вважала про нас і також про Францію після її революції".

Таки то чудасі випише велика буржуазна американська газета "Дітройт Тайме" про більшовиків. Навіть великі капіталісти признають їм рацію, хилить перед ними свої горді голови. А у наших тупоумів голови капустяні, тому крім лайки у них нічого нема для більшовиків.

КУ-КЛУКС-КЛЕН В НІМЕЧЧИНІ.

"Фосіше Цайтунг" оголосила дані про викриті минулого місяця берлінської поліцією таємну організацію фашистів, організаційно збудовану за типом відомих американських організацій Ку-Клукс-Клен.

Ця таємна організація нараховувала понад тисячу членів у самому Берліні. В її склад входили представники різних теовських та інших ультра-націоналістичних союзів. Організацію фінансували три видні американці, що їхні привиди ще не встановлено, але припускають, що серед них є відомий протектор американських фашистів, мільярдер Генрі Форд.

Офіційна назва організації була "Орден вогненного хреста", а члени організації називали себе "лицарями вогненого хреста". Гасло організації було "активна боротьба за батьківщину". Організація уявляла собі чоту боротьбу шляхом усунення терористичними актами всіх осіб, що "у їхніх жилах не тече справжня німецька кров".

Члени організації повинні були приносити особливу присягу перед окривленням хрестом, прикріпленим до колисьшого монархістичного німецького прапору. Всі члени організації підчас урочистих церемоній за зразком Ку-Клукс-Клена носили на обличчя маньку. Члени організації регулярно кожного тижня збиралися на загальні зібрання. Ці зібрання, що відбувалися зі спеціальними церемоніями, організація мала змогу влаштувати в Берліні, на протязі більш, як пів року. Тільки минулого місяця берлінська поліція несподівано з'явилася на чергове засідання фашистського органу. Засідання було досить численне, однак поліція заарештувала тільки кілька десятків осіб і лише вночі вона вчинила дальші арешти на квартирах членів цієї організації.

ТЕАТРАЛЬНА СПРАВА НА УКРАЇНІ.

Державних театрів на Україні, що їх утримує та субсидує Народний Комісаріят Освіти, є 10. З них 8 драматичних українських, 1 драматичний єврейський і 1 оперовий (український у Харкові).

Осноним завданням цього року було поширення сітки українських театрів. Їх довелись наново організувати, в Одесі, Дніпрі, на Поділлі, в Чернігові і крім них єврейський та український оперовий у Харкові. Звичайно це вимагало великої енергії й коштів. Майже всі міста видали театрам додаткові субсидії, безплатно дали помешкання і за-

зоровським та інш. В більшості згоді від них вже одержано.

Для збільшення досвіду українських режисерів та акторів Народний Комісаріят Освіти посилає їх групами закордон. Цим установився зв'язок з Чехією та Німеччиною. Відтіля уже одержано низку пес, які розглядаються, а потрібні перекладаються. Є думка одержати з Німеччини рйкне технічне бутайфорське приладдя.

З огляду на те, що на Україні відчувається брак режисерів, а також соціальної школи для них, по головних театрах отворено інститути режисерів, де молоді режисери вивчають свою справу. Щоб театри не відставали один від

ПАПА Й ПАПУГА.

У Римі буває Святий Рік. Групи прочан усіх країн і народів товпляються на вулицях, відідають каварни та церкви шлюми отарами, як тут кажуть. Здебільшого це — гурти селян, що приїхали із сіл на чолі з попом, щоб подати свою копійку на католицьку церкву.

Святий Рік насправді це — чудова комерційна вигадка, чудова реклама! Їїво вигадав кілька віків тому папа, що вляв у злидні. На початку Святий Рік святкували кожних сто років; потім, зважаючи на чудові наслідки святкування, тимчасово було встановлено святкувати кожних 50 років і на послідок — кожних 25 років.

Святий Рік не являє собою нічого особливого. Помітні тільки тут спирити, запопадлива реклама серед вірних католиків, відбувається масовий з'їзд цілої армії попіл, церцій, святобожничого жіночого й чоловічого роду, а щоб привабити їх до Риму, заредело знизити на проїзд залізницею та інші пільги. Найголовніша мета — зібрати якомога більше чило людей, що оглядаючи церкву, припадають долиця педеру папоу, шедро платили б за спеціальні індульгенції, роздавані церквою.

Досвідчена на хореографії католицька церква, нічого не снісує за оці, щоб знайти у вірних католиків і дедалі все більше скорити собі їхню волю. Білошанні селяне, ніколи не бачивши всієї краси міст, ходять зачудовані величезними римськими церквами з величезними банями, багатими на мармур і золото, приємним запахом кадильного курева в напіветряві, щоб цим ще більше впливати на волю умишних білошанних людей. Вони старанно лазять по катакомбах, де було поховано перших християн, припадають навколіч перед так званими "моцями" якогось святого; жахаються, слухаючи оповідань фантастичних, про переслідування римських імператорів, слухають роззвиниших рота найхимерніших легенд: попи оповідають їм з особливою спиритично так, щоб не дуже себе скомпромітувати і разом з цим співрати вярвання на вірних католиків.

У церквах відбуваються численні церемонії. Багато мермерих у ці роки було зараховано до гурту святих і церква подбала, щоб обрати їх з між різних народів на те, щоб прочлени всіх значніших націй мали своє слово в Римі, особливої привід для прощі, гордості й екзальтації.

Собор святого Петра — оередок всієї цієї величезної організації. У цим великим соборі архітектура, скульптура і багатство з'єднано, щоб зневолити вірних християн. У цьому чудовому середовищі католицька церква пишастесь всією рокишкішо своїх церемоній.

На папський прийом ідуть, як на велику прем'єру до театру. На передодні прийому в Римі завжди помітно, як усі квапляться шукати квитків на вхід. Убогим католикам тяжко знайти їх. Але не тяжко тим, хто має гроші купити їх у пор-

одного в художньому відношенню, протягом сезону режисери будуть перекидатися на роботу з одного в другий театр.

В репертуар театрів введено низку нових пес, так оригінальних, як і перекладених. Його (репертуар) є надія половинити з тих 2 тисяч пес, заборонених царською цензурою, що лежали без руху в Р.С.Ф.С.Р. і тепер йдуться в розпорядження Народного Комісаріату Освіти У.С.Р.Р.

Держтеатрами охоплені майже всі великі центри України. Цього року на Україні зроблено великий крок в справі завоювання та відродження української пролетарської культури.

Б. С.

Госпостиниць, у тлумачів по койторгах для туристів то-що. Кажуть, що Ватикан роздає їх дурно. Насправді ж з них користуються для прибуткового торгу. Вже раннім ранком товпляться люди, щоб зайняти найкращі місця. Величезний собор хутко заповнюється народом. Влаштовано особливий трибуни для дипломатичних представників, для аристократії, для запрошених значних осіб і т. д. На трибуни видно публіку в пишних одягах та туалетах, обовязково чорних, але зовсім не дешевих, бо спритність кравців і прихми дам все-ж таки знаходять спосіб виявити себе.

У низу товпляються менш щасливі. Вони приносять із собою складані стільчики, бо там нема на чім сидіти і на них сідають, щоб вигідно була чекати, коли вийде "найсвятіший". Бачте хто приносить з собою сніданок, так що незабаром церква обертається в якусь замську тракторію (маленький ресторанич).

А ось починається церемонія. Входить єпископи, кардинали Сурмять сурми. З'являється папський почот. Він дуже довгий і поволі росташоується серед натовпу. У ньому беруть участь попи всіх країн і всіх мастей, почесна католицька церква, нічого не снісує за оці, щоб знайти у вірних католиків і дедалі все більше скорити собі їхню волю. Білошанні селяне, ніколи не бачивши всієї краси міст, ходять зачудовані величезними римськими церквами з величезними банями, багатими на мармур і золото, приємним запахом кадильного курева в напіветряві, щоб цим ще більше впливати на волю умишних білошанних людей. Вони старанно лазять по катакомбах, де було поховано перших християн, припадають навколіч перед так званими "моцями" якогось святого; жахаються, слухаючи оповідань фантастичних, про переслідування римських імператорів, слухають роззвиниших рота найхимерніших легенд: попи оповідають їм з особливою спиритично так, щоб не дуже себе скомпромітувати і разом з цим співрати вярвання на вірних католиків.

Отак церква експлоатує цього року старорежійне почуття мас і експлоатує також новий прояв цього почуття, вишканилї страхоттими війни і теж інтересом багатих клас, що дедалі все більше мають нахил вважати релігію за опіум для народів.

Здається, що католицька церква відроджується до нового життя. Це — омана. Але у всякому разі її дуже добре індустріялізовано, тому, що сумна залачена прочанами під виглядом пожеврти святому Петрові досягає вже мільйонів і мільйонів.

Фанатизм та релігійні забобони виявляються найхимернішими способами. Чи хочете знати, як в одній релігійній американській газеті було описано папу? Майте на увазі, що ротьбу проти робітничої пармова мовиться не про атеїстичног або протестантського нераз заявляти, що угорський письменник-калій робітничий рух одержує католик описує для католиків, матеріальні шости з Мбскви".

АРЕШТИ В БУДАПЕШТІ.

Поліція повела у зв'язку з революційним рухом угорських робітничих мас рішучий наступ проти лівого крила робітничого руху. Після низки арештів проводирів робітничої партії, поліція організувала справжній похід на комуністів і вчинила в Будапешті масові арешти. Серед заарештованих є колишній угорський народний комісар Матіас Ракоші і комсомольць Вайнберг.

Поліція поширює фантастичні брехливі відомости про комуністичну змову, що мала на меті відновити в Угорщині провідарську диктатуру, а також іреть, що ніби в членів комуністичної організації знайдено лунні гранати та зброю.

Угорський уряд поширює за кордон офіційні відомости про те, що "угорські соціял-демократи теж вели босяно папу? Майте на увазі, що ротьбу проти робітничої пармова мовиться не про атеїстичног або протестантського нераз заявляти, що угорський письменник-калій робітничий рух одержує католик описує для католиків, матеріальні шости з Мбскви".

ЛИСТОПАД, ЦЕ МІСЯЦЬ ДОПОМОГИ НАШІЙ ПРЕСІ.

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИКИ І РОБІТНИЦІ В ВІННІПЕГУ МОБІЛІЗУЮТЬ СВОЇ СИЛИ ДЛЯ ЛИСТОПАДОВОЇ КАМПАНІЇ.

Про значіння робітничо-фермерської преси для працюючих нас багато вже писалося. Про те, як існує, чи життєво робітничо-фермерська преса в порівнянні з буржуазною пресою, також говорилось та й ще буде говоритися, і на цьому місці згадувати про це не будемо.

Тут говоримо лише про те, **ЩО І ЯК МАСМО** зробити в листопаді для своєї преси. А зробити треба не тому лише, що так з року на рік з'їзди наших організацій ухвалюють; не тому лише, що це увійшло вже в традицію — а тому, що допомога нашій пресі потрібна і то негайно.

Наші часописи пережили через літо сяк тая, головною завданням травневій кампанії. Ми думали вже звертатися до читачів і організацій за допомогою в місяці вересня, але треба було допомагати "Ворітерів". І наші часописи рішили мовчати про свої недостатки, латати свої діри позичками тая, як тільки було можна, щоб дати змогу товаришам не допустити до упадку "Ворітера".

Потім було вже рішено почати через жовтень до листопада, щоб не роздроблювати сил і кампанії. А тепер до місяця листопада лишилося лише 12 днів. І перед нами стає питання: чи зроблено приготування серед організацій на місяць до листопадової кампанії?

Це питання повинен поставити перед собою кожний відділ наших організацій — як дорослий, так і молоді, як мужеських, так і жіночих. Повинен поставити тому, що преса всім однаково служить і тому, що ця преса нині є в тяжкому положенні.

Від позитивного вирішення цього питання залежить не тільки розвиток і зріст нашої преси, але її існування. Ми цього не боїмося сказати твердо, бо ми робітники і наша преса така сама бідна, як і ми, бо наша преса служить найбільшій верстві робітництва і фермерства, бо вона не має інших доходів, як передплата і пресовий фонд від цих самих робітників і фермерів, робітниць і фермерок. Наші газети — "Укр. Роб. Вісті", "Фермерське Життя" і "Робітниця" не містять ніяких шахрайських та солено платних оголошень, вони не містять виборчих відозв консервативної та ліберальної партій — їх одиноким опора, це власні читачі і робітничі організації, інтереси яких вони боронять.

За те наші видання "Фермерське Життя" і "Робітниця" позбавлені урядом надлюдських капіталістів навіть права так званого "сенсід ілес метер", тоб-то привілею пересилати по пошті по дешевій ціні, з якого користуються всі інші газети й журнали Канади. Це значить, що ми за пересилку цих своїх часописів мусимо платити десять разів дорожче, чим платять кожний інший часопис.

А це за те, що наші часописи боронять робітничо-фермерських прав.

Та про це ми будемо ще говорити в дальших числах, а зараз питаємо всіх вас, товариші і товаришки: чи зробили або робите ви приготування до успішного переведення листопадової кампанії в користь своєї преси? Чи виладасте ви відповідні для цього плани?

Бо без відповідного приготування і без наперед складених планів кампанія не буде мати успіху. А коли не буде успіху, то дальший розвиток нашої преси тане під знаком запитання.

Вінніпегські робітники і робітниця, члени й членкині всіх робітничих організацій, що гуртуються при Укр. Роб. Домі з молоддю виключно, вже виробили план листопадової кампанії.

В суботу, 10. жовтня в третій годині по полудні зібрався в Укр. Роб. Домі члени й членкині всіх зарядів в числі 40 осіб і відбули спільний мітинг в справі обговорення переведення листопадової кампанії. Протягом трьох годин вони обговорювали цю справу спільно з редакційним персоналом і вирішили:

1. відіграти в листопаді чотири представлення в користь своєї преси;
2. улаштувати в листопаді п'ять концертів в користь своєї преси; два з яких будуть концерт-мітинги;
3. улаштувати велику розіграшку, триваючи рік по можливості мають бути зібрані серед членів, членкинь та симпатиків наших організацій і читачів;
4. кожний член і членкиня наших організацій обов'язані взяти листи для збирання передлат і пресового фонду, з якими піти по хатах українських робітників;
5. в суботу, 7. листопада, в день восьмої річниці жовтне-

вої революції піти по хатах тих людей, що ще не читають робітничо-фермерської преси і старатися придбати якнайбільше нових передплатників;

6. в середу, 11. листопада, в день третьої річниці смерті борців-революціонерів Степана Мельничука і Петра Шеремети відіграти представлення "Дванадцять", або улаштувати величавий концерт мітинг в їх честь.

Ось зворотці плану листопадової кампанії, а користь робітничо-фермерської преси українських робітників і робітниць в Вінніпегу.

Для переведення цього плану в життя вибрано шість підкомітетів в такому складі:

Театральний з п'яти осіб; концертний з п'яти осіб; технічний з п'яти осіб; розіграшковий з одинадцяти осіб; пресовий з трьох осіб; і контрольний комітет з трьох осіб. Всі ці підкомітети разом творять листопадовий комітет, який керуватиме цілою кампанією.

Наводимо це тут, як примір для організацій в інших місцевостях і кличемо:

Товариші й Товаришки! Наша робітничо-фермерська преса служить однаково як робітникам і робітницям в Вінніпегу, так і поза Вінніпегом. Тому станьмо всі разом солідною лавою на допомогу своїй пресі в місяці листопада! Всі робітничо-фермерські, жіночі та молоді організації в місцевостях повинні залучити свої сили разом в місяці листопада і працювати дружно й солідарно для своєї преси! Кожний читач і читачка з поодиноким повинні взяти активну участь в цій кампанії.

Кожний передплатник повинен придбати хоч одного нового передплатника.

Пам'ятайте, що наша преса, це наша колективна мова, наш організатор, вчитель і оборонець!

Він для нас працює стало, а ми для нього попрацюймо місяць листопад!

До праці товариші і товаришки!

КОМІТЕТ.

ВИЩИЙ ОСВІТНІЙ КУРС.

Крок за кроком все вперед. Хай малим кроком, але поступово вперед, не стіймо на місці.

Вищий Освітній Курс — це перша спроба нашої вищої школи, утримуваної центами наших організацій. Це спроба, яка має стати підвалиною для заснування сталої вищої робітничої школи.

Тому, що справу повинні підтримувати не лише організації, але й поодинокі робітники і робітниця та фермери.

Нам в організації і в житті потрібні три головні речі: наука, наука і наука. А для цього треба заснувати школу не лише шість-місячну, але поглиблену, школу, що існувала-б зимою й літом.

Треба створити школу, яка до певної міри сама себе оплачувала-б, щоб не жевратити на неї. Це повинно стати головним завданням садиучого з'їзду ТУРФДім. Є багато робітників, що пішли-б до школи літом (майнери), а є багато, що пішли-б зимою.

Для такого сталого існування школи треба власного відповідного приміщення. А це улекшило-б можливість утримання, хоч це справа майбутнього, але це не так далеко.

Тепер на черзі дня — перша спроба цієї школи. Від її успіху залежить, чи буде наша організація мати сталу школу. А її успіх залежить від матеріальної підтримки, яку їй дадуть всі відділи і поодинокі члени.

Бо як будуть фонди — буде відповідне приміщення, учтелі і відповідно поставлене навчання.

До цього часу фонди наспівують поволі. Ще третини потрібних фондів нема в руках. Але Вищий Освітній Курс пічється в проголошений час. Ц.В.К. ТУРФДім сподіється, що всі відділи виповнять другу розкладку і відіграють по одному представленню на В.О.К. А це дасть змогу зразу поставити курс як слід.

Візьміть це, товариші і товаришки на увагу і попрацюйте до 1. листопада для Вищого Освітнього Курсу.

Звізаємо всіх потверджених на організації і власний коштом апаікантих негайно повідомити Ц.В.К. ТУРФДім про своє рішення після того, як отримали повідомлення, що вони прийняли. Якщо такого повідомлення не буде отримано в найближчих днях головним відділом, що прийняті на коштом організації, то вони втрачуть свій привілей, бо на їх місце будуть прийняті, на організаційний коштом інші апаіканти. Деякі апаіканти, поки не знали, як справа має бути, все запитували листами, а як отримали повідомлення, то вже не потрудились навіть відписати. Уважайте, товариші, бо будете відказувати, але не на Ц.В.К., а на свою власну недбалість.

Після останнього поквітвання в "У.Р.В." фондів на В.О.К. наспіли фонди з таких місцевостей:

ДО ЦЕНТРАЛЬНОГО ВИКОНАВЧОГО КОМІТЕТУ ТУРФДІМ.

Ріджайна, Саск.

Дорогі Товариші! В залученню засламо Вам \$60.00, з чого прому вислати нам за \$10.00 членських статей а \$50.00 дописати нам на дальній рати на Вищий Освітній Курс.

Допомога для В.О.К. в час на деяких порядку.

3 товаришам прийтом, Н. Стефанак, секр.-скарбник. ЗАМІТКА Ц.В.К. Ріджайна засламо на В.О.К. по день 15. жовтня разом \$121.20 включачою в цю суму і \$10.00, які надісла Дрампсінгорт при відділі ТУРФДім в Ріджайні.

Вест Форт Вайлан, Ont.

Дорогі Товариші! Засламо поштовий переказ на суму \$39.50, які просимо зачислити як другу рату нашого відділу на Вищий Освітній Курс.

Ми робимо дальші заходи, прийти з допомогою Вищому Освітньому Курсу.

3 товаришам прийтом, В. Сучук, секр.-скарбник.

Колмен, Алта.

Дорогі Товариші! В залученню цього листа висламо Вам поштовий переказ на суму \$12.50, які просимо зачислити нам як другу рату на Вищий Освітній Курс.

Ми про Вищий Освітній Курс не можемо забути, бо знаємо, що він під цей час являється одною з найважливіших справ і тому приймаємо, що доти не перестанемо збирати фонди на його підтримання, доки він не буде успішно закінчений.

3 товаришам прийтом, В. Семелок, секр.-скарбник.

Оттава, Ont.

Дорогі Товариші! Члени нашого відділу дого не надумувалися взяти грошей на Вищий Освітній Курс, але такі себе оподаткували по одному дозароні і зараз висламо на ту цінь \$13.50, а в короткі вийшло решту, коли лише решта членів переї з жовт. дом.

Щодарствте гої устроїти в нас колн хто-б захотів і тому мусимо оподаткувати себе.

3 товаришам прийтом, П. Гайдейчук, секр.-скарбник.

Перд'ю, Саск.

Дорогі Товариші! В залученню засламо Вам \$12.50 на другу розкладку на Вищий Освітній Курс.

В нас зараз роблять дальші заходи, щоб прийти з поміччю В.О.К. 3 товаришам прийтом, М. Лемік, прот. секр.

Ді Пес, Ман.

Ми отримали рахунок другої розкладки на В.О.К. і зараз такі то самого дня на засіданню заряду відділу обговорили цю справу і рішили висламувати гроші в сумі \$22.50 і заслати Ц.В.К. як другу рату на В.О.К.

Приніть її від нас на цю важну цінь, а в короткі сподіється від нас дальшої помічі.

3 товаришам прийтом, П. Огородник, секр.-скарбник.

Лондон, Ont.

Дорогі Товариші! Друїте, що так не в час висламо свою першу розкладку в сумі \$3.00 на Вищий Освітній Курс. Не ми цему винні, але кляті обставини, серед яких приходить справа переживати. Та ми тої думки, що більше та ми писати пізно, як ніколи. Будемо в майбутньому старатися ще придбати фондів на цю цінь.

3 товаришам прийтом, І. Дікув, секр.-скарбник.

3 поля науки і техніки

ЛІКУВАННЯ ПО РАДІО.

В Залучених Державах зроблено спробу передачі рентгенівських негативів з Нью Йорку до Шікаго. В Шікаго вийшов цілком виразний позитив.

Одночасно з цим американська компанія електрики удосконала й спростила рентгенівський фотографічний апарат настільки, що фотографувати може й неспеціаліст.

Усе це відкриває нові перспективи: трапився, наприклад, складний злом ноги чи руки в мешкачця якогось маленького міста; там нема спеціаліста-хірурга. Тоді місцевий лікар неспеціаліст робить рентгенівський знімок, передає його по радіо в велике місто спеціалістові хірургові і цей телефоном подає потрібні вказівки й поради. Після цього зовсім не потрібні шкідливі для хорого переїз та, зайві витрати, бо можна негайно й вчасно дати хорому потрібну поміч.

Малпи похожі на людей.

Кіндія, тело в французькій Гвінеї, то дуже дивна місцевість. Не живуть там ніякі люди, лише около вісімдесять похожих на людей малп. Францу-

зький уряд спитав Пастерський Інститут, чи не оснував-би там дослідну стацію, щоб мали допровадити, так сказати, на вищій ступінь цивілізації, наскільки можливо дохождою на людську цивілізацію. Оконечна цінь цих дослідів була-б: перещеплювання здорових малпичих железів хорим людям. Малпи живуть у тому селі в хатинах, а доглядає їх одна Мурикан. Вона випроваджує своїх вихованців дівчі на день на прохід. Малпи сідують при великому столі під голім небом, при чому послуговуються вилками і ножами, спеціально для них зладженими.

МАЛПИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ЕВОЛЮЦІЇ.

З Гімалійських гір в Азії привезено для університету Джана Голкіна в Балтморі 20 малп. Університет буде вивчати на них закони еволюції. Ці спостереження відбуваються вже протягом багатьох років. Університет пічє слідувати за фізичним станом малп. Професор Гартман каже, що малпи винайшли прекрасну поживу, якої не винайшов чоловік.

ВСЯЧИНА

Такий такого миде. — Президент Річпосполитої Польської Войцеховскі відзначив тим, що не помилював ще ні одного політичного в'язня, за судженого на смерть. Зате недавно він помилював Степана Гордлічка, що вбив махуку; Петра Рокосовського, що вбив жінку; звільнив від кари начальника млавської в'язниці Тадея Козевського, що розстріляв громадські гроші.

Крук крукові. — Польська делегація на конгрес "міжкозюницьких комбатантів" дала нагороду командантові фашистської поліції генералові Гонзагові за проїту робітничу кров.

Процесія засуджених. — На вулицях Шангаю, в Китаю, можна було бачити недавно цікаву церемонію. Китайське військо обводило по вулицях міста а також по вулицях чужоземної діляниці 12 засуджених на смерть бандитів, яких потім розстріляно.

Ювілей міста. — В другій половині місяця вересня н. р. голандське місто Амстердам

святкувало 650-літній ювілей свого існування. Світо мало загально-національний характер.

Кемаль Паша за волею жінок. — Турецький прем'єр Кемаль Паша заявився проти закриття обличчя жінок могометаном. Він сказав, що смішно, коли жінка соромиться свого обличчя. Уряд робить приготування для внесення багатьох старих дивацьких законів.

Редактора за грати. — Дня 27. вересня арештовано у Львові Дмитра Палієва, начальника редактора "Нового Часу". Його відправлено до Стрия.

Міліон неграмотних. — Угорський міністер освіти заповів, що на Угорщині треба-б не чє побільшити число народних шкіл, бо на 8 мільонів людности є там один мільон неграмотних.

Міліони пішли з димом. — За минулий рік населення Німеччини скурило цигареток вартості 125 мільонів дол.

М. ІРЧАН

В обороні робітничо-селянських героїв Мельничука і Шеремети

До редакції "Укр. Роб. Вістей".

Шановні Товариші!

Не відоміє помістити на сторінках робітничого часопису цю статтю і пробаєте, що забіраю так багато дорогого місця. Однак ця справа на стільки важна, що вважаю за потрібне висвітлити її до подробиць.

З товаришам прийтом,

М. Ірчан.

ГАНЬБЛЯТЬ ПАМ'ЯТЬ ВЕЛИКИХ БОРЦІВ.

Хоч до третьої річниці героїської смерті робітничо-селянських героїв, т.т. Мельничука Степана, Шеремети Петра і Цепка Івана залишився майже місяць, а примушений вже тепер написати дощу етаттю, що перед широким українським працюючим загально по обох боках океану змити з тих смілих борців ганебну брехню, яку саме кинув на них на сторінках вінніпегського "Українського Голосу" якийсь Д. Д. Лещиншин. Діло в тому, що цей тип в вище згаданому часописі в ч. 41, з 14. жовтня 1925, в несовісний спосіб намагається "доказати" в статті "Мельничук та Шеремета" (Подробиці

їх розстрілу — й "Дванадцятка" М. Ірчана), що т.т. Мельничук і Шеремета не були ніякими повстанцями, тільки "переправлялися через Галичину на Чехословаччину, щоб докінчити свої студії", що брехнею є неначе Мельничук співав перед розстрілом "Інтернаціонал", що перед смертю Мельничука і Шеремета таки сповідалися і причащалися, що ніякіх фірварків вони в Галичині не палили, та що я, в своїй драмі "Дванадцять", поробив обох провідників повстанчої ватаги — більшовиками-комуністами. Пан Д. Д. Лещиншин їде аж так далеко, що закладає мені злочин за написання драми "Дванадцять" і це найкраще свідчить про "культурність" цієї людини, яка по теліурівській методи, без найменшого надумання, може кожну правду, нелюбу й вважати злочинном.

Я, особисто, шаную переконання кожної людини, навіть ворожої мені, але — якщо ці переконання дісно чесні і ідеїні. Завжди я був і буду великим прихильником критики, але — якщо вона серйозна, культурна і річева. І завжди я був і буду невтомимим ворогом всякого нахабства, брехні і подлості, байдуже, чи

матимуть вони місце між ворогами моїх переконань, чи між моїми однодумцями.

Всякі напасти ріжних невідповідальних людей я звичайно ігнорую, бо вважаю за негідне відповідати їм і тратити на це час. І в цьому випадку, як-би це торкалося тільки моєї особи, я не відповів-би ані слова. Але діло в тому, що пан Д. Д. Лещиншин з згаданої статті "Українського Голосу" присвячує більше уваги т.т. Мельничукові й Шереметі, як мені, і своєю писаниною оганьблює пам'ять робітничо-селянських героїв — аж по трьох роках їхньої героїської смерті. Цього промовчати я не можу не тільки, як одностудець розстріляних товаришів, але теж як їх найбільший товариш-друг.

Щастя хотіло, що власне мені доводиться опрокдати брехні пана Д. Д. Лещиншина і змивати прилюдно пляму, кинену ним по трьох роках смерті на т.т. Мельничука й Шеремету. Кажу "щастя" тому, що може я одиний між Українцями по обох боках океану найбільше присвятив уваги історії повстанчої ватаги т.т. Мельничука, Шеремети й Цепка і вже третій рік збираю всі можливі матеріали про них. Сьогодні в моїй збірці знаходяться не тільки ріжні фотографії розстріляних товаришів з дитячих аж до останніх літ, не тільки витички з ріжних газет (українських чи чужих) про їх боротьбу й смерть, не тільки їхні власноручні передсмертні листи, але й усі їхні листи з Радянської України до рідних, стрілецькі-стінні часописи з Рад. України, в яких є статті т.т. Мельничука, Шеремети й Цепка, спомини рідних і товаришів про них, народні пісні про їхню смерть і докладні життєписи та стенографова-

не оповідання одяго з оборонців розстріляних товаришів підчас нагого суду в Чорткові проф. дра В. Старосольського. Як бачите, мені в цій відповіді доведеться покористуватися такою вичерпуючим матеріалом, дійсними документами, а не балаканиною, як це робить пан Д. Д. Лещиншин на сторінках "Українського Голосу". Можливо, що з цієї статті вийде ціла біографічна розвідка про розстріляних товаришів, але по моїй думці вона принесе тільки користь, бо цих героїв глибоко шанують теж широкі шривуючі маси по обох боках океану і з цієї статті ще більше познайомляться з життям та боротьбою безсмертних Борців.

ХТО ТАКИЙ Д. Д. ЛЕЩИНИН?

Доки приступимо до справи, варто познайомитися бачше з паном Д. Д. Лещиншином, бо мимоволі кожному, хто читатиме ці рядки, насується питання: хтож він такий? Признаюся, що я вперше в життю чую це назвико і з подібною людиною ніколи не зустрічався. Правда, цей пан зазначає, що він "особисто знав Мельничука", але це не зворушує мене, бо тут, в Канаді, я зустрічав вже багато таких, що називали себе не тільки "особисто знайомими", але й "товаришами" Мельничука, а коли я почав розспитувати їх про подробиці цього "знайомства" або "товаришування", то звичайно кінчилися на такій відповіді:

— Мені видається, що я його знав, але видно — це не той... Я знав одного Мельничука і т.д.

(Далі буде).

ЧИ ВИ ВЖЕ МАСТЕ

найновішу книжку відомого пролетарського письменника М. ІРЧАНУ

КАРПАТСЬКА НІЧ

що недавно вийшла з друку? Якщо не маєте її ви самі, або ваші знайомі, то постарайтеся купити, а будете мати корисну книжку в хаті. Не тратьте вона вартості майже тоді, як ви перечитаете її. Це доваж повість з веселих часів в Галичині і з життя робітництва в Америці. Коли читаете, то не забудьте так довог відірватися від книжки, доки не перечитаете до кінця.

Письменник М. Ірчан сам перелив вілну і пірно описує всі ті страшні події в старому краю. Читачи "Карпатської Ніч" в риночасно багато віднесі і то в найбільш приступний спосіб, бо пана Ірчана написана незвичайно зрозумілою мовою. Народолюбна вона на найкращому папері, оладивна з артистичним малюнком в двох кольорах.

КУПИТЬ, А НИКОЛИ НЕ ПОЖАЛІТЕ! РОЗПОВСЮДНОУЄТЬ СЕРЦЬ ШІ КНИЖКУ.

Вислаються ґиблики за попередним надісланням грошей. ЦІНА 50 ЦЕНТИВ ЗА КНИЖКУ.

Замовлення з грішним пошлати на таку адресу: Ukrainian Labor News Cor. Pritchard & McGregor Winnipeg, Man.

